

Předmluva	7
1 Zdravotnictví a jeho ekonomika.....	9
1.1 ZDRAVOTNICTVÍ A JEHO MÍSTO V NÁRODNÍM HOSPODÁŘSTVÍ	9
1.1.1 Soustava zdravotnictví a zdravotnických institucí.....	10
1.1.2 Hospodářské výsledky institucí a tvorba HDP	11
1.1.3 Financování části výdajů zdravotnictví ze státního rozpočtu	14
1.2 VÝDAJE NA ZDRAVOTNICTVÍ	15
1.2.1 Podíl výdajů na zdravotnictví vůči HDP	16
1.2.2 Veřejné výdaje na zdravotnictví.....	17
1.2.3 Srovnatelné výdaje na zdravotnictví či zdraví.....	20
1.3 EKONOMIKA ZDRAVOTNICKÝCH INSTITUCÍ.....	23
1.3.1 Hospodaření zdravotnických institucí	23
1.3.2 Výkony zdravotnických institucí.....	24
1.3.3 Majetkové pohyby	26
1.3.4 Institucionální vlivy na ekonomiku zdravotnictví	27
2 Zdravotnické služby	29
2.1 POPTÁVKA A NABÍDKA SLUŽEB (JEJICH POTŘEBY A KRYTÍ).....	30
2.1.1 Možnosti poznávání potřeb	30
2.1.2 Poznávání kvantitativních parametrů potřeb	31
2.1.3 Poznávání kvalitativních potřeb zdravotnických služeb.....	34
2.1.4 Promítnutí poznávaných potřeb do vlastních kapacit.....	36
2.2 ORGANIZAČNÍ VLIVY NA EFEKTIVNOST ZDRAVOTNICKÝCH SLUŽEB	37
2.2.1 Vliv základního uspořádání soustavy na zdravotnické služby.....	38
2.2.2 Výkonnost zdravotnické soustavy.....	40
2.3 STRUKTURA NÁKLADŮ A VÝKONŮ ZDRAVOTNICKÝCH INSTITUCÍ	42
2.3.1 Ekonomika ambulantní soustavy.....	43
2.3.2 Ekonomika v nemocniční sféře	46
3 Měření efektů a efektivnosti	54
3.1 ZÁKLADNÍ CÍLE EFEKTIVNOSTI.....	55
3.1.1 Vývoj výdajů na zdraví v přepočtu na obyvatele	56
3.1.2 Výdaje země na zdraví ve vztahu k vytvářenému HDP	56
3.1.3 Základní složky výdajů na zdraví obyvatel	57
3.2 SROVNÁVÁNÍ INSTITUCÍ (MEZIPODNIKOVÉ SROVNÁVÁNÍ).....	60
3.2.1 Ukazatelé	60
3.2.2 Práce s ukazateli	63
3.2.3 Specifika srovnávání zdravotnických zařízení v podmínkách ČR.....	64
3.3 VÝZNAM A ROZBORY ZISKU	65
3.3.1 Zisk, odpisy, peněžní toky a kapitál	65
3.3.2 Rentabilita	67
3.4 VÝVOJ EKONOMIKY INSTITUCÍ	68
3.4.1 Plán instituce	68
3.4.2 Identifikace vývoje (cíle a adekvátní ukazatele).....	69
3.5 KOMPARACE EFEKTŮ A EFEKTIVNOSTI ZDRAVOTNICKÝCH INSTITUCÍ.....	71
3.5.1 Komparace pomocí indexů souborů dat o činnostech (na bázi DRG).....	72
3.5.2 Komparace pomocí souboru souhrnných ukazatelů institucí	74
4 Přílohy a cvičení.....	77
LITERATURA	84

Tab. 1	Institucionální struktura zdravotnictví (1999).....	10
Tab. 2	ukazatelé přidané hodnoty (PH) v průmyslu (1997).....	11
Tab. 3	Souvislosti tvorby HDP na národohospodářské a na podnikové úrovni	12
Tab. 4	Podíl výdajů na zdravotnictví ze státního rozpočtu.....	14
Tab. 5	orientační bilance zdrojů a výdajů zdravotního pojištění (1999).....	18
Tab. 6	Výdaje na VZV z veřejných rozpočtů.....	18
Tab. 7	Vývoj veřejných výdajů na resort zdravotnictví (vývoj VVRZ).....	19
Tab. 8	Institucionální struktura financování zdravotnictví.....	20
Tab. 9	Celkové výdaje na zdravotnictví v ČR.....	22
Tab. 10	Relace výdajů na zdraví k HDP v ČR.....	22
Tab. 11	Průměrné zdravotní výdaje na obyvatele ČR.....	22
Tab. 12	Soubor vykazujících institucí.....	23
Tab. 13	výsledky hospodaření vybraných institucí	23
Tab. 14	Hospodaření v resortu zdravotnictví	24
Tab. 15	Hospodaření v ostatních resortech	24
Tab. 16	výsledek nemocnic resortu zdravotnictví.....	24
Tab. 17	Příjmy hospodářských a příspěvkových institucí.....	25
Tab. 18	Příjmy rozpočtových institucí	25
Tab. 19	Struktura tržeb od pojišťoven.....	25
Tab. 20	Struktura příjmů zdravotnických institucí.....	25
Tab. 21	Struktura nákladů zdravotnických institucí.....	25
Tab. 22	Úvěry a leasing.....	26
Tab. 23	Nesplacený úvěr a leasing.....	26
Tab. 24	Struktura závazků.....	26
Tab. 25	Struktura Pohledávek	27
Tab. 26	porovnání závazků a Pohledávek	27
Tab. 27	Instituce a „zařízení“ podle typů.....	28
Tab. 28	Instituce a „zařízení“ podle druhů služeb.....	28
Tab. 29	Podklad pro výpočty a odhady potřebných kapacit	35
Tab. 30	Výpočet potřebných kapacit a lůžek podle skupin nemocí a pohlaví.....	36
Tab. 31	Celková struktura personálních kapacit ve zdravotnictví.....	37
Tab. 32	Typ vybaveností personálem a vliv na výkonnost	41
Tab. 33	Srovnání oborů ambulantní sféry podle vybraných intenzitních parametrů.....	44
Tab. 34	Orientační srovnání ambulantní a primární sféry.....	45
Tab. 35	Průměrné příjmy 1 zpravodajské jednotky v roce 1999 (v 1000 Kč).....	46
Tab. 36	Průměrné výdaje 1 zpravodajské jednotky v roce 1999 (v 1000 Kč).....	46

Tab. 37	Váha nemocnic resortu zdravotnictví.....	47
Tab. 38	Parametry nemocnic podle počtu lůžek.....	49
Tab. 39	Parametry nemocnic podle zřizovatelů.....	49
Tab. 40	Náklady, výnosy a hospodářský výsledek.....	50
Tab. 41	Změny ve struktuře nákladů.....	51
Tab. 42	Rozdělení nemocnic podle hospodářského výsledku.....	52
Tab. 43	Výsledky hospodaření nemocnic podle rentability.....	52
Tab. 44	Vývoj rentability nemocnic v roce 1999.....	53
Tab. 45	Základní změny v soustavě zdravotnictví za 10 let.....	55
Tab. 46	Doporučovaná soustava finančních analytických ukazatelů (Schmalenbach).....	62
Tab. 47	Příklad výpočtu zisku ve výsledovce hospodaření.....	65
Tab. 48	Příklad cash flow.....	67
Tab. 49	Okruhy ukazatelů pro řízení vývoje institucí.....	69
Tab. 50	Základní symptomy pozitivního a negativního vývoje instituce.....	71
Tab. 51	Výchozí data pro case-mix.....	72
Tab. 52	Příklad výpočtu efektů a efektivnosti seskupení šesti nemocnic.....	73

Obrázky

Obr 1	Soustava zdravotnictví a její aspekty.....	9
Obr. 2	Celkový vývoj HDP v běžných a stálých cenách po roce 1990.....	12
Obr. 3	Vývoj podílu odvětví na tvorbě čistého domácího produktu v 90. letech.....	13
Obr. 4	Srovnání úrovní a temp vývoje výdajů na zdraví v relaci k HDP.....	17
Obr. 5	Dlouhodobý vývoj veřejných výdajů na resort zdravotnictví.....	19
Obr. 6	Ošetřovanost obyvatelstva podle zemí.....	33
Obr. 7	Vývoj celkové ošetřovanosti v zemích EU.....	34
Obr. 8	Globální proporce personálního vybavení.....	38
Obr. 9	Základní vztahy zdravotnických služeb.....	40
Obr. 10	Vzájemné ovlivňování vybavenosti a ošetřovanosti.....	42
Obr. 11	Intenzita poskytování služeb v oborech AS.....	44
Obr. 12	Vývoj počtu ošetřovacích dnů.....	48
Obr. 13	Pokles nemocničního lůžkového fondu.....	48
Obr. 14	Struktura nemocnic z hlediska jejich rentability v roce 1999.....	52
Obr. 15	Dlouhodobé trendy výdajů na zdraví na obyvatele v Evropě.....	56
Obr. 16	Dlouhodobé trendy vývoje relace výdajů na zdraví a tvorby HDP.....	57
Obr. 17	Výdaje na ambulantní zdravotnické služby na obyvatele.....	58
Obr. 18	Dlouhodobé trendy vývoje výdajů na nemocniční služby zemí OECD.....	59
Obr. 19	Analýza efektivnosti pomoci souhrnných ukazatelů institucí (Domorazský motýl).....	75